

Környezeti nevelés

”ÖKOiskolává válás”

**Fertőrákosi Általános Iskola
és Alapfokú Művészeti Iskola**

Összeállította: Simon Zoltán

2020. 04. 29.

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS.....	4
1.1 Környezeti nevelési program.....	4
1.2 A környezeti nevelés fogalma.....	4
1.3 Az alapelveket szabályozó jogi háttér	4
1.4 A közoktatási stratégiai célok figyelembevétele	5
2. HELYZETELEMZÉS, HELYZETKÉP.....	6
2.1 Az iskola rövid története	6
2.2. Az iskola helye és épülete.....	6
3. ERŐFORRÁSOK.....	7
3.1 Nem anyagi erőforrások.....	7
3.1.1 Iskolán belüli együttműködés.....	7
3.1.2 Iskolán kívüli együttműködés	8
3.2 Anyagi erőforrások	9
3.2.1 Saját erőforrások	9
3.2.2 Külső erőforrások	9
3.2 Tárgyi erőforrások	10
4. ALAPELVEK, JÖVŐKÉP, CÉLOK.....	10
4.1 Alapelvek, jövőkép	10
4.2 A környezeti nevelés alapelvei	10
4.3 Hosszú távú célunk, jövőképünk	11
4.4 Az iskola környezeti nevelés szemlélete	12
4.5 Konkrét célok.....	12
4.6 Új tervek	13
4.7 Hagyományok ápolása.....	13
4.8 Szaktantárgyi célok.....	13
4.8.1 Környezetismeret	13
4.8.2 Természetismeret.....	13
4.8.3 Matematika	14
4.8.4 Fizika	14
4.8.5 Földrajz	15
4.8.6 Biológia	15
4.8.7 Kémia.....	15
4.8.8 Testnevelés.....	15

4.8.9 Informatika (számítástechnika és könyvtárhasználat)	16
4.8.10 Magyar nyelv és irodalom	16
4.8.11 Történelem	17
4.8.12 Idegen nyelv	17
4.8.13 Ének-zene	18
4.8.14 Etika	18
4.8.15 Rajz és vizuális kultúra	19
4.8.16 Technika, életvitel és gyakorlat	19
4.8.17 Hon és népismeret	19
4.8.18 Tánc és dráma	20
A tantárgyak lehetőségeinek kiegészítése az osztályfőnöki teendőkkel.....	20
5. A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI ISKOLÁNKBAN	21
5.1 Hagyományos tanórai foglalkozások.....	21
5.2 Nem hagyományos tanórai és tanórán kívüli komplex foglalkozások	22
5.3 Célkitűzések.....	22
5.3.1 A választott programok és az alkalmazott módszerek	22
5.3.2 A környezet- és egészségvédelem jeles napjai.....	23
5.3.3 Konkrétan megvalósuló tevékenységeink, programjaink	24
6. MÓDSZEREK.....	25
7. TANESZKÖZÖK	26
8. KOMMUNIKÁCIÓ	27
8.1 Iskolán belüli kommunikáció formái	27
8.2 Iskolán kívüli kommunikáció formái.....	27
9. ISKOLAI KÖRNYEZET	28
10. MINŐSÉGFEJLESZTÉS.....	28
11. TOVÁBBKÉPZÉSEK.....	29

1. BEVEZETÉS

1.1 Környezeti nevelési program

A környezeti nevelési programban az iskola pedagógiai programjához illeszkedő környezeti neveléssel kapcsolatos alapelvek, célok, feladatok, eszközök, eljárások szerepelnek.

1.2 A környezeti nevelés fogalma

„A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében. A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására.”

(IUCN, 1970)

„A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.”

(NAT 243/2003)

„Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

(KöNKomP, 2004)

1.3 Az alapelveket szabályozó jogi háttér

Az Alkotmány környezetvédelemmel kapcsolatos paragrafusai:

8. § A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

- 16. § A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit.
- 18. § A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.
- 70. § A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

Környezet- és természetvédelmi jogszabályok

- Környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. Törvény a környezet védelmének általános szabályairól).
- A Természetvédelmi törvény (1996. évi LIII. Törvény)
- A géntechnológiai tevékenységről szóló XXVII. Törvény 30. és 31. §-a.
- Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény
- Nemzeti Környezetvédelmi Program (a Kormány 2031/1998. határozata)
- Nemzeti Biodiverzitás Stratégia
- Hulladékgyűjtésről szóló XLIII. Törvény

Egészségügyi jogszabályok

- Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram (1996)
- Egészségügyi Világszervezet számos idevonatkozó dokumentuma

Közoktatási jogszabályok

- nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Nemzeti Alaptanterv
- Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia

Önkormányzati jogszabály

- 1990. évi LXV. Törvény a helyi önkormányzatokról

1.4 A közoktatási stratégiai célok figyelembevétele

Az iskolai környezeti nevelési program akkor szolgálja igazán a diákok érdekeit, ha megvalósulásuk hozzájárul a közoktatás-fejlesztés stratégiai céljainak eléréséhez.

Szükségesnek tartjuk a környezeti nevelési programok két-háromévente történő felülvizsgálatát. Iskolánk csak akkor tud megfelelni a rohamosan változó társadalmi igényeknek, ha maga is változik, s terveinket – köztük a környezeti nevelési programot – is módosítjuk a változásoknak megfelelően.

2. HELYZETELEMZÉS, HELYZETKÉP

2.1 Az iskola rövid története

1537 óta van a településnek iskolája. A középkortól folyamatos az oktatás - nevelés a községben. 20. század elejétől egyházi iskolaként működött majd 1938-tól a szülők döntése alapján kétnyelvű iskolává vált. 1995. óta, 1-8. osztályig nemzetiségi német nyelvoktatás folyik, heti 5 órában, ezen felül heti 1 órában német hon- és népismerettel ismerkednek a diákok. 1999-től művészeti oktatás is zajlik az iskolában, mely 2007-ben nyerte el a „Kiváló Művészeti iskola” címet. 2015-től az iskola működtetését átvette a német nemzetiségi önkormányzat, így a sok pozitívum mellett anyagi téren is kiszámíthatóbbá vált az iskola élete.

2.2. Az iskola helye és épülete

Fertőrákos a Fertő tó magyar partszakaszának egyik legmeghatározóbb települése. Szép természeti környezetben fekszik, és sok épülete műemlék. Két különálló épületben zajlik az oktatás. Az alsósok nevelése, ma már felújított, modern, díszes zárdaépületben zajlik. A felsősök tanítása a '60-as években épített, mára fűtégkorszerűsített épületben történik. Mindkettő épület körül hatalmas udvar- és játszótér áll rendelkezésre.

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

Az iskola integráns részét képezi a településnek, régióknak. A Fertő tó magyar partszakaszának egyedüli általános iskolája, melynek települése saját stranddal rendelkezik. A helyi értékeknek, adottságoknak az iskola mindennapjaiba, pedagógiájába történő beépítése fontos célja az intézménynek.

Az iskolában a tantestület valamennyi tagja foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül. Egy-egy tevékenységi terület bizonyos kollegák felvállalnak, mások pedig besegítenek ebben. A környezeti nevelés az a területe az iskolai életnek, ahol csak nagyon fokozatosan és lépésenként haladunk előre. Az iskolavezetőség számára kiemelt jelentőséggel bír a környezeti nevelés megvalósulása. A kollegák együttműködése fokozott ezen a területen.

Folyamatos a kapcsolat a Fertőhansági NP-kal a Barlang színházzal, Ásványmúzeummal, Tanulmányi Erdőgazdasággal. Számos tanösvény és helyi látványosság áll rendelkezésünkre. Sok helyi szervezet segíti és támogatja iskolánkat. Szeretnénk a természet közelségét az ökoiskolai cím elnyerésével még elérhetőbbé tenni diákjaink számára.

3. ERŐFORRÁSOK

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is. Az iskolának a következő tanévben – az alábbiakat figyelembe véve – ki kell dolgoznia részletesen is az iskolán belüli és kívüli kapcsolatrendszerét.

3.1 Nem anyagi erőforrások

3.1.1 Iskolán belüli együttműködés

Iskolavezetés:

Az iskolavezetés elsődleges feladata az iskola működésének fenntartása. A tanulmányi és működési kereteken belül fontos feladat a környezeti nevelés feladatainak ösztönzése, a programok végrehajtásának ellenőrzése és a források megteremtése.

Tanárok:

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak. A közös munka áttekintése igazgatóhelyettesi feladat, a koordinátori szerepet az iskolai munkaközösség vezetők látják el.

Diákok:

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diáksoportnak.

Tanárok és diákok:

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskoláknak és a témnapoknak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg.

Tanárok és szülők: Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószereket használunk. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés beindításához a takarítók aktív, környezettudatos munkájára is szükségünk van.

3.1.2 Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó:

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje.

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények:

A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok, botanikus kertek, erdei iskolák. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Iskolai tanulmányaik során, a tanulók részt vesznek több ilyen környezeti témájú intézménylátogatáson.

Civil szervezetek:

A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Szükséges, hogy több, az egész tantestületet érintő környezeti témájú előadás és foglalkozás legyen a jövőben, amelyen a tantestület tagjai is részt vesznek. A civil

szervezetekkel való iskolai szintű kapcsolattartás igazgatóhelyettesi feladat. A szaktanárok egyénileg alakítanak ki kapcsolatot az egyes civil szervezetekkel

Hivatalos szervek:

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslataikra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

3.2 Anyagi erőforrások

3.2.1 Saját erőforrások

Költségvetés:

Az iskolai költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kultúrált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működtetést szolgálják.

Alapítvány:

Az iskolai alapítvány – rászorultsági alapon – támogatja a tanulók erdei iskolákban és a nyári táborokban való részvételét. Minden diáknak szülői írásos kérvényt kell beadnia a támogatás kérésére.

Szakmai tanári kirándulások:

Tanév elején tervezetten valósulnak meg. Költségeit az iskolai költségvetés fedezi.

Tanulmányutak, osztálykirándulások:

Költségeit a tanulók fedezik, de az intézmény lehetőségeihez mérten hozzájárulhat egyes költségek finanszírozásához, melyekben a környezeti nevelés céltudatosan megvalósul.

3.2.2 Külső erőforrások

Fenntartó:

A fenntartóval történt egyeztetések alapján az iskola egyik kiemelt nevelési területe a környezeti nevelés, így a költségvetésben támogatja ezt a feladatot.

Saját bevétel:

Az iskolának teremkiadásból van saját bevétele, melyek összege változó. A továbbiakban kívánjuk kialakítani azt a gyakorlatot, hogy mekkora összeg fordítható ebből környezeti nevelési célokra.

Pályázat:

Megjelenések figyelése igazgató-igazgatóhelyettesi feladat. Az igazgatóhelyettes tájékoztatja a kollegákat a pályázati lehetőségekről. Az elnyert összeget teljes egészében arra a területre kell fordítani, amire a kiírás szólt.

3.2 Tárgyi erőforrások

- Tantermek kép és eszközkészlete
- Ismerethordozók (kép- és hanganyag, folyóiratok, szakkönyvek, Internet, multimédiás anyagok)
- Audiovizuális eszközök: tablet, laptop, projektor stb.

4. ALAPELVEK, JÖVŐKÉP, CÉLOK

4.1 Alapelvek, jövőkép

A környezeti nevelés olyan folyamat, amely során a gyermekek életkoruktól függetlenül, de életkori sajátosságaik keretein belül ismerik meg a mindenkori környezetüket és megtanulnak gondoskodni róla.

Az iskolában a teljes tantestület foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül. Segítik a tanulókat az elméletben elsajátított tudás gyakorlatban való alkalmazására.

4.2 A környezeti nevelés alapelvei

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk:

- a fenntartható fejlődés;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- alapvető emberi szükségletek;

- emberi jogok;
- demokrácia;
- elővigyázatosság;
- biológiai és társadalmi sokféleség;
- az ökológiai lábnyom.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni.

4.3 Hosszú távú célunk, jövőképünk

Hosszú távú céljain kitűzése alapozza meg jövőképünk alapjait. Olyan tudatformálás, amely a gyerekeket megtanítja a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre. Célunk, hogy kialakuljon a gyerekeknél az életmód, a gondolkodás és az attitűdök megfelelő szintézisében a környezet okos és mértéktartó felhasználása, a környezetkultúra. Képes legyen a tudományos globális összefüggések megértésére. Magatartásával védelmezze a természeti és nem természeti környezetét, szeresse azt. A környezet iránti felelősség, minden élőlény iránti tisztelet, a mindennapi életvitel értékrendjében az ökológiai szemlélet megalapozása és fokozatos kialakítása. Környezetével szemben mutasson mérsékelt fogyasztói viselkedést, ily módon vegyen részt a környezet kímélésben.

Tanulóink számára biztosítjuk a célok eléréséhez szükséges készségek kialakítását, fejlesztését.

Célunk elősegíteni az egyetemes Természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tiszteletét és megőrzését, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt. Segíteni a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzését.

Elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát.

Érzékennyé tenni a tanulókat a környezet állapota iránt. Kialakítani a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt, mely váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé. Bekapcsolni az intézményt a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába közösségi szinten.

Képessé tenni a tanulókat arra, hogy - személyes tapasztalataik alapján - együtt tudjanak működni a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

4.4 Az iskola környezeti nevelés szemlélete

A fenntarthatóság globálisan értelmezhető. A világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Az iskolának színterének kell lennie és az oktatásban kell elkezdenünk diákjaink ezen irányba való nevelését. Olyan oktatást kell biztosítanunk, amely a szakmai képzésen kívül az erkölcsi nevelésre és környezettudatos életmód kialakítására is nevel. A hagyományos módszereken kívül interaktív kreatív módszerek segítségével segítjük tanulóinkat a felelős magatartásra, döntéshozatalra, konfliktus kezelésre probléma megoldásra. A tanulók képesek legyenek az új értékeket elfogadni, megszilárdítani és hagyományként ápolni. Céljaink csakis úgy valósíthatóak meg, ha hatékony tanulási tanítási stratégiákat alakítunk ki.

Iskolánk a Fertő- tó partján helyezkedik el, amely a világörökség részét képezi. Különösen nagy a felelősségünk, hogy a környezet- és természet iránti szeretetüket kialakítsuk, megtartsuk. Iskolánk számára ezért a kezdetektől fontos volt a tudatos környezeti nevelés. Szemléletünk az iskolai életben globálisan értendő nem csak szaktantárgyakra, mint például a földrajzra korlátozódik. Az iskolai programok, az iskolai szabadtéri külső és belső helyszíneken rendezett programjaink, lehetőséget biztosítanak diákjaink számára a megfigyelés, megtapasztalás, megértés lehetőségére, miközben képessé válhatnak arra, hogy gyerekekből majd tudatos környezetét szerető, óvó, felnőttekké váljanak.

4.5 Konkrét célok

Első és legátfogóbb célunk, hogy ÖKO iskolává válhassunk. Amely alapjaiban változtatná meg iskolánk életét.

Dolgozzunk iskolánk környezetén, hogy környezet baráttá tehessük.

Szelektív hulladékgyűjtés, esővíz gyűjtése.

Különböző környezet védelmi programok, projektek szervezése.

Gyakorló iskolai kiskert kialakítása, amelyben tanulóink, megfigyelhetik a különböző növények természetének csodáját. Ültethetnek, gondozhatnak, szüretelhetnek.

Környezet barát iskolába járás bevezetése a tanulóink körében. A tanulóink kerékpárral járjanak iskolába.

A szaktantárgyak segítségével megszerzett elméleti tudás adaptálása a mindennapokba, tapasztalat alapú elmélyítés.

A helyi adottságokra épülő probléma megoldása, védjük a környezetet.

4.6 Új tervek

Szemétszedési akció bevezetése/ Te szedd!

Nagyobb teljesítmény túra szervezése a helyi adottságoknak megfelelően. Célunk, hogy a tanulók megtapasztalhassák a természet adta lehetőségeket, megszeressék a környezetüket, igényüket elmélyítsük, hogy szeressenek a természetbe járni, miközben tanulnak, megfigyelnek, óvják környezetüket.

A tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához, valamint a tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása.

4.7 Hagyományok ápolása

Rendszeresen szervezzünk papírgyűjtést.

Minden évben megemlékezünk a Föld napjáról, Víz világnapjáról.

Mithrász túra lebonyolítása.

Évfolyamonként erdei iskolai programok szervezése, megvalósítása

Osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában

4.8 Szaktantárgyi célok

4.8.1 Környezetismeret

A tanulók

- ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal.
- ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében.
- ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit.

4.8.2 Természetismeret

A tanulók

- váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére. A megismerés komplexitása, egészlegességére törekvés (középpontban az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet áll).
- természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása.
- környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése. Ökológiai szemlélet fejlesztése. A helyes környezeti attitűdök fejlesztése, magatartás fejlesztése, értékrend alakítása,

környezettudat fejlesztése, felelősségérzet fejlesztése, környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása.

4.8.3 Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják;
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával;
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni;
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön;
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait;
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására;
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni;
- legyenek képesek reális becslésekre;
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.
- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás, alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

4.8.4 Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára;
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit;
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat;
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra;
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni;
- ismereteik birtokában, tetteik következményeit látó, távlatokban gondolkodó állampolgárrá váljanak.

4.8.5 Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről;
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit;
- ismerjék meg a világ globális problémáit;
- ismerjék meg és őrizzék a természeti és az ember alkotta táj szépségeit.

4.8.6 Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit;
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet;
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket;
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat;
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére;
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.
- alakuljon ki ökológiai szemléletmód.

4.8.7 Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel;
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására;
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére; - értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüeljék meg ezek gazdasági hatásait.

4.8.8 Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket;

- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében;
- értsek és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes;
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek;
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat (pl. méta, karikahajtás, gólyalábazás, zsákban futás);
- tudatosítsák általa az egészség és a környezet komplexitását.

4.8.9 Informatika (számítástechnika és könyvtárhasználat)

A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni.
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására.
- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket. Használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre.

4.8.10 Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

alsó tagozat

- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges ember alkotta környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, népdalokat és verseket);
- egy táj megismerésekor képesek legyenek kifejezni érzelmeiket, alkalmazva érzékeljék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során.

felső tagozat.

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását és mindezt tudják alkalmazni a természeti és ember alkotta környezettel való kapcsolatteremtésben;
- törekedjenek az anyanyelv védelmére;
- sajátítsák el a média elemzésének technikáit;
- tudjanak disputát folytatni.
- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés;
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával;
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

4.8.11 Történelem

A tanulók

- értsek és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet;
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására;
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete; - értsek meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

4.8.12 Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékenyebbé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével;
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit;
- ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit;
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt munkában választ keresni;
- állampolgári felelősségtudata fejlődjön.

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben;
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikációképesége és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

4.8.13 Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait;
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban;
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét;
- tudják, hogy az élő ill. élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapokban egyaránt akusztikus élményt jelentenek;
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

4.8.14 Etika

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák;
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni;
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk.
- alakítsuk ki azt a szemléletet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek;
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban; - fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.
- lássák, hogy milyen módon alakult ki az ember természetfeletti uralomra jutása;
- legyenek képesek követni az értékek alakulását a különböző történelmi korokban;
- értsék meg, hogy csak akkor őrizhetők meg környezetünk életfeltételei, ha alázattal közelítünk hozzájuk;
- legyenek képesek megismerni a törvényszerűségeket, és csak az azok által adott lehetőségeken belül akarjanak változtatni, jobbítani az emberiség érdekében.

4.8.15 Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék fel a természeti ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát; - ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit;
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére; tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira;
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát;
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni;
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően; - ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését;
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre; - kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

4.8.16 Technika, életvitel és gyakorlat

A tanulók

- ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket.
- ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait.
- értsék meg a fenntartható fejlődés összefüggéseit és követelményeit.
- ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást.
- Ssajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit.
- Ismerjék meg a környezetbarát technikákat és technológiákat. Ismerjék meg a felhasznált természetes anyagokat, az épített környezet jellemzőit.

4.8.17 Folkskunde

A tanulók

- ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihasználó paraszti életmód értékeit.
- ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét (ünnepek előtti böjtök).

4.8.18 Művészetek

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a képzőművészet eszközeivel;
- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképben és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtűz stb.);
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségek

A tantárgyak lehetőségeinek kiegészítése az osztályfőnöki teendőkkel

A fiatalok osztályközösségi létének keretét általában az osztályfőnök teremti meg. Ő a különböző szintű személyes kapcsolatok segítője, fejlesztője is. Az átalakuló iskolarendszerben az osztályfőnöki feladatok bővülnek, e tennivalók körül is egyre több a bizonytalanság. Az osztályfőnök személyisége, és elhivatottsága döntő súllyal alakítja a gyerekekben kialakuló, formálódó valóságképet. Munkálkodása nyomán válnak konkrét közösségi tevékenységgé a szaktanárok tanórán túlnövő elképzelései, a különböző iskolai programkínálatok. A tanulók számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatja igényessége, értékrendje. A környezeti nevelés szempontjából nem meghatározó az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása. Az általános tájékozottsága, problémafelismerő és -feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja. A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes gondos alakítására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére. Az osztályfőnök összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, például a fogyasztói társadalom problémáinak felismerését és megoldását segíti az iskolában. Ilyenek a táplálkozási szokások, az iskolai büfé kínálata, a szükségtelen túlcsomagolás, a szemét kezelése, anyag- és energiatakarékosság. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciókban való közös részvétel is kiegészítheti és összefűzheti az egyes szaktárgyakat.

5. A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI ISKOLÁNKBAN

Ültess fát!
Hogyha mást nem,
lombot ad.
Árnyékában megpihenhetsz,
gondot ő visel reád.

Jó tavasszal nyit virágot,
messze érzed illatát.
Kis madárka száll reája,
ingyen hallgathatod szavát.
Ültess fát!

Jókai Mór ezen sorai a kezdetet adhatják a természet szeretetéhez, a környezeti neveléshez, hiszen tudjuk, hogy a fákat nem magunknak, hanem az unokáinknak ültetjük. Ha ennek a gondolatnak a magvait el tudjuk ültetni a gyerekekben, akkor van remény arra, hogy egyre több környezettudatos ember lesz a földön.

Ebben úgy érhetünk el szemléletformálást, ha a napi gyakorlatban érvényesítjük a környezettudatosságot. A környezetkímélő magatartás legyen meghatározó erkölcsi alapelv egyéni és közösségi szinten egyaránt. Legyen szempont az újrahasznosítás. A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. A fenntarthatóság pedagógiájában a környezettudatos gondolkodás, életmód kialakítása, elmélyítése, együttműködve a szülői házzal, társadalmi szervezetekkel. Tanítványaink szüleinek bevonása az intézmény környezetvédelmi, valamint fenntarthatóságra nevelés tevékenységébe. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá.

Mіндеzt megtehetjük a hagyományos iskolai órák keretében és a tanórán kívüli foglalkozásokon.

5.1 Hagyományos tanórai foglalkozások

- A tanítási órákon minden tantárgy használja fel a környezettudatosság kialakításához kapcsolható oktatási tartalmakat.

- A tanítást jellemezze a változatos módszerek alkalmazása, akár az osztálytermekben, akár azon kívül (Erdei Iskola).
- Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van.
- A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik.
- Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink elméleti alapokat is szerezzenek, mert így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

5.2 Nem hagyományos tanórai és tanórán kívüli komplex foglalkozások

- A szülők és a pedagógusok együttes munkájával, példamutatásával alakíthatjuk ki a környezettudatos tanulói magatartást.
- Olyan rendezvények szervezése, amelyben a szülők, a tanulók és a pedagógusok együttes munkája jelenik meg.
- A tanév során a felső tagozatos osztályokból 7-8. osztály erdei iskolában tölt 3 napot. Osztálykirándulások alkalmával is természet közeli területek látogatását és környezetvédelmi programokon való részvételt preferáljuk.

5.3 Célkitűzések

5.3.1 A választott programok és az alkalmazott módszerek

- Fejlesszék a tanuló szociális képességeit
- Adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés)
- Rendszerezzék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket
- Szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket, tanítsanak rendszerszemléletre
- Alakítsanak ki kritikus gondolkodást • fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (pl.: problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás)
- Ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására
- Alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat
- Neveljenek a hagyományok tiszteletére
- Mutassanak követendő mintákat

- Ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egyéni életében a környezeti problémák megoldása, megelőzése érdekében);
- Tárják fel a tanulók számára a globális kérdések alapvető gazdasági, társadalmi hátterét, tegyék világossá a tanulók számára, hogy az ember a természet része, és csak akkor van esélye a boldogulásra, ha kész együttműködni környezetével, és nem uralkodni akar felette.

5.3.2 A környezet- és egészségvédelem jeles napjai.

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezünk, emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Február 2. Vizes Élőhelyek

Március 6. Nemzetközi Energiahatékonyság Nap

Március 22. Víz Világnapja

Március 23. Meteorológiai Világnap

Április 3. Csillagászati Világnap

Április 4. Laboratóriumi Állatok Napja

Április 7. Egészségügyi Világnap

Április 22. Föld Napja

Április 24. Kísérleti Állatok Védelmének Napja

Május 8. Nemzetközi Vöröskereszt Napja

Május 10. Madarak és Fák Napja

Május 15. Állat- és növényismeret napja (Magyarországon)

Május 15. Nemzetközi Klímaváltozási Akciónap

Május 18. Múzeumi Világnap

Május 24. Európai Nemzeti Parkok Napja

Május 31. Dohányzásmentes Világnap

Június 5. Környezetvédelmi Világnap

Június 8. Óceánok Világnapja

Június 17. Világnap az Elsivatagosodás Ellen

Június 21. A Nap Napja

Június 25. Barlangok Világnapja

Július 11. Népesedési Világnap

Augusztus 9. Állatkertek Napja
Szeptember 16. Ózon Világnapja
Szeptember 22. Autómentes Nap
Szeptember 23. Takarítási Világnap
Október 1. Habitat Világnap
Október 4. Állatok Világnapja
Október 8. Madárfigyelő Világnap
Október 8. Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapja
Október 10. Lelki Egészség Napja
Október 15. Nemzeti Gyaloglónap
Október 16. Élelmzési Világnap
Október 21. Földünkért Világnap
Október 31. Takarékosági Világnap
November 17. Füstmentes Nap
November 27. Fogyasztásszüneteltetési Nap
December 1. AIDS elleni világnap
December 29. Biodiverzitás Védelmének Napja

5.3.3 Konkrétan megvalósuló tevékenységeink, programjaink

- A „jeles napokról” műsorokkal, versenyekkel, kiállítások megszervezésével emlékezünk meg.
- Egészségmegőrző napot tartunk.
- Rendszeresen látogatjuk a Fertő-Hanság Nemzeti Parkot. Kiemelt hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tanulók ismerjék meg, és legyenek büszkék Fertőrákos természeti és kulturális értékeire.
- Szelektív hulladékgyűjtés az iskolán belül, kooperálva a Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft-vel.
- Az iskola környékének tisztántartása, takarítási akció szervezése.
- Víz- és energiatakarékosságra való törekvés.
- Általános takarékosági elvek működtetése környezetünk védelmében.
- Környezetbarát közlekedésre nevelés.
- Zöld sarkok kialakítása a tantermekben.
- A folyosók dekorációja is tükrözze a környezettudatosságot.

- A mellékhelyiségek kulturált használata, a higiénias alapkövetelmények ismeretének elmélyítése és betartása.
- Az egészséges táplálkozási szokások, egészséges életmód népszerűsítése.
- Almaprogram.

6. MÓDSZEREK

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani.

Játékok

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

Modellezés

- Hatásvizsgálatok
- Rendszermodellezés
- Előrejelző
- Működő modellek készítése, elemzése

Riport módszer

- Kérdőíves felmérés
- Direkt riportok
- Fotóriport

Projekt módszer

- Analízis – akció projektek

Terepgyakorlati módszerek

- Terepgyakorlatok
- Táborok
- Térképkészítés
- Egyszerű megfigyelések
- Célzott megfigyelések, mérések

Aktív, kreatív munka

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Rekonstrukciós munkák
- Madárvédelmi feladatok
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Rend- és tisztasági verseny

Közösségépítés

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

Művészi kifejezés

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Zeneművészet
- Fotóművészet
- Táncművészet
- Népművészet
- Esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

7. TANESZKÖZÖK

Az iskola részben rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználandó vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket, szakkönyveket kell beszerezni.

Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak- és CD-könyvtárat. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális ill. multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is. A fent említett feltételek kialakítására az anyagi fedezetet az „Anyagi erőforrások” című alfejezet tartalmazza.

8. KOMMUNIKÁCIÓ

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt – ezen képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

8.1 Iskolán belüli kommunikáció formái

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel;
- házi dolgozat készítése;
- poszterek készítése és bemutatása;
- iskolarádió felhasználása híradásra;
- Honlap; környezetvédelemről szóló híradás – „ÖKO fül” alatt
- faliújságon közölt információk készítése;
- szórólapok készítése

8.2 Iskolán kívüli kommunikáció formái

- környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból;
- környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása;
- Honlap; környezetvédelemről szóló híradás – „ÖKO fül” alatt
- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése;
- a környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel;

- a közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az illetékes önkormányzattal.

9. ISKOLAI KÖRNYEZET

Lásd a helyzetelemzésnél (2. fejezet) A példamutató iskolai környezet tényezői

- termek, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága és esztétikus kialakítása
- növények, élősarok
- anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés
- egészséges élelmiszereket árusító iskolai büfé
- gyalogos és kerékpáros közlekedés ösztönzése
- szelektív hulladékgyűjtés
- pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása

10. MINŐSÉGFEJLESZTÉS

A környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Nevelő tevékenységünk során szakítani szeretnénk a passzív befogadás, a konvergens gondolkodás egyeduralkodó, a beszűkítés, az uniformizálás rossz gyakorlatával. Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkoztunk, a gyermek teljes személyiségét fejlesztjük.

A környezet-egészségvédelmi nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének. A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenjék meg.

Eredményvizsgálatunk

egyed tanulóik esetében:

- az iskolai cél- és értékrendszer megvalósulására
- a szociális képességek alakulására
- a beállítódások és értékorientáció fejlődésére
- a csoporthelyzet megismerésére
- a konfliktuskezelés módjára irányul.

- osztályközösségek esetében:

- a csoportviszonyok alakulásának
- a közvéleménynek, a morális gondolkodásnak
- az informális kapcsolatrendszernek
- a tevékenységrendszernek a megismerésére irányul.

Eredményvizsgálati módszereink a következők lehetnek:

- folyamatkövető megfigyelés
- célzott megfigyelés
- helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat)
- tevékenységelemzés
- egyéni és csoportos megbeszélés, interjú.

11. TOVÁBBKÉPZÉSEK

Az élethosszig tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést. Ezzel célunk, minden munkaközösségből legalább egy kolléga részt vegyen környezeti nevelési tanártovábbképzésen.